

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— — —	20 f.

Felelős szerkesztő:

SUGAR KÁROLY
m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:

BALOGH ERNŐ
m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzseres egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az állásuknálát és kereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czimén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A földművelésügyi miniszterium új államtitkárai.
Vágások kitakarítása, tekintettel a természetes felújításra. (L—l.)
Boróka. (—h.) — Hogyan tájékozódhatunk a famagvak jóságá felől. (—h.)
Cseresznyefaerdők Japánban. (V. S.)
Különlélek: Roosevelt Tivadar. — Eljegyzés. — Korai költés. —
Méhészek vándorgyűlése és kiállítása. — Növénybetegségek. —
A bécsi vadászati kiállítás elhalasztása. — Balesetbiztosítás. —
Haláleseti segély. — A Halley-üstökös. — Fatemplom.
Az asztalkendőről. — Időjelzés.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Hivatalos közlemények: Erdősítésekre adományozott állami segélyek. —
Méhészeti tanfolyamok.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. A solymászatról. (Zempléni Gyuláné.)

A földművelésügyi miniszterium új államtitkárai.

Földművelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Kazy József* miniszteri tanácsost államtitkárrá kinevezem.

Kelt Bécsben, 1910. évi április hó 8-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Serényi Béla, s. k.

*

O Császári és Apostoli Királyi Felsége 1910. évi április hó 8-án Bécsben kelt legfelső elhatározásával *dr. Bartóky József* földművelésügyi miniszteri tanácsosnak az államtitkári czimet és jelleget méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

*

A legujabb kinevezésekkel a földművelésügyi miniszteriumnak három államtitkára lett. Az erdészeti ügyek intézése *dr. Bartóky József* államtitkár úrhoz osztott be.

Vágások kitakarítása tekintettel a természetes felújításra.

Ha valamely vágásban a természetes felújítás már nemesak sikerültnek mondható, de a fiatalos annyira felnőtt, hogy a vágásban ritkán álló magfák védelmére

nem szorul, sőt e magfák beárnyékolásukkal, a levegő és csapadékok feltartóztatásával már ártanak, bekövetkezett a fiatalos felszabadításának az ideje, az úgynevezett végvágás, vagy takarítógágás.

A takarítógágás ideje és módja természetesen a fa-nemek természetéhez alkalmazandó, de általános szabályul állitható fel, hogy, ha már takarítani kell, a vágás összes magfái egyszerre vágassanak ki, mert minél több részletre osztjuk a takarítást, annál többször károsítjuk meg szép reményekre jogosító fiatalosunkat a kihasználással, termeléssel és fuvarozással.

Meggondolást parancsol azonban a takarítógágásnak egyszerre vagy részletenként való kivitelének megállapításánál ama körülmény, hogy nincsen-e fiatalosunk az egész vágás területén vagy a vágás egyes részein az elfagyás veszélyének kitéve. Ilyen veszedelmes helyek az úgynevezett fagyzugok, ezek a majdnem élesen határolt völgyeletek, hol a fagy akkor is lepörköli a tavaszi zsenge levélzetet, amikor a szomszédos erdőrészekben a hűvös idő ellenére, a fagykárnak semmi nyoma se látható.

Az ilyen fagyzugok a mélyebb, nedvesebb helyeken fordulnak elő, fő ismertető jelük az, hogy e helyeken nyáron igen bő harmat, télen pedig még akkor is zuzmara képződik, a mikor más erdőrészekben a fák koronái zuzmarától teljesen mentve vannak.

Az előrelátó erdőgazda az ily fagyzugokat figyelemmel kíséri és megjegyzi, mert jól tudja, hogy féltett fiatalosát e helyeken az egyszerre való felszabadítással a tönkremenés veszélyének tenné ki. Fagyzugokban a fiatalost csakis az anyafák koronájának védelme őrizheti meg; ez okból a veszélyeztetett helyeken a takarítógágással többször visszatérünk s illetve a végkihasználást a fiatalos teljes megerősödéséig elhuzzuk s bár a többszöri kihasználással fiatalosunkat károsítjuk, de nem tesszük ki egyszerre, minden védelem nélkül a fagy romboló hatásának, mely védelemhez szokott fiatalosunkat, a védőfáknak egyszerre történt kihasználása esetén teljesen tönkretethetné.

Ha a takarítógágások kivitelét erdőnevelési szempontból mérlegeljük, a fiatalos védelme tekintetében mindazon elővigyázati rendszabályokat betartjuk, miket a vágások kihasználásánál az erdőhasználatlan előír.

A fadöntést késő ősszel az erősebb fagyok beálltaig végezzük el s téli döntést csak akkor végzünk, ha a tél enyhe vagy fiatalosunk teljesen hóval van fedve. Szigorú fagyok idején ugyanis a fiatalos nagyon törékeny. A tavaszi döntést is kerülni kell, már csak azért is, mert fiatalosunkban ekkor a nedvkeringés már megindult. A döntésnél arra is kell ügyelnünk, hogy a döntött fa lehetőleg alacsony fiatalosra hulljon, magasabbra nőtt fiatalos csoportokat a ledöntött fa veszedelmesen összetördel.

A ledöntött fa azonnal feldolgozandó s úgy, illetve oly helyen rakásolandó fel, ahol a kiszállítással a legkevesebb kárt okozzuk. Építőfát, melyet egész törzsekben szállítunk ki a vágásból, lehetőleg a szállítás irányában döntünk, nehogy a ledöntött törzseket a kiszállítás előtt forgatni kellessen.

A szállítást legezélszerűbb télen, szánon végezni, mert úgy a puha, nem fagyott talajon, mint a kemény, erősen megfagyott talajon a szekerek kerekei érzékeny károkat okoznak.

Takarítógágáskor a betolakodott s erősen felcsepereedett lágylombfákat is kivágjuk, nehogy e korán termő gyomfák vágásunkat bevessék. Ugyanis a természetes felújítás ritkán sikerül teljesen; kisebb-nagyobb hézagok rendszerint beerdősítetlenül maradnak, e hézagokat a lágylombfák foglalják el, pedig az üresen maradt foltokat a kiszállítás befejezését követő tavasszal a vágásból szedhető vagy csemetekertekből hozott csemetékkel kell beültetnünk s nem a gyomfáknak átengednünk. (L—L.)

Boróka. (*Juniperis L.*)

Németországban a lüneburgi fenyves erdőkben még pár évtizeddel ezelőtt is, oly nagyméretű boróka fák voltak találhatóak, hogy azokból különféle folyadékok részére igen tartós hordókat lehetett készíteni, sőt épületi fának is felhasználták azokat. Egyes vidékeken elvéve még ma is találhatóak ritka szép példányok, de leginkább régi temetőekben és parkokban, hol ciprusra emlékeztető formája miatt nem csak manapság, de régebben is előszeretettel ültették.

A boróka nagyon igénytelen és alkalmazkodó fa, mert száraz, verőfényes oldalakon, száraz homokos talajon ép úgy előjön, mint a magas hegység és az északi vidékek vizenyős tözegein s az erdőkben aljnövényzetet is képez. A száraz klímát is jól tűri, bár nedves és hűvös légkörű vidékeken jobban tenyészik. Nálunk 1300 méter magasságig is felemelkedik, de a mellett az alföldön is előfordul. Nagy szívóssága dacára a kemény hideg és fagy árt neki.

A boróka minden évben terem s ha ősszel érő magját mindjárt elvetjük, az részben már a következő tavaszon, részben pedig csak a második évben csírázik; a száraz mag azonban csak 2—3 év múlva kel ki. Fája jó illatú, ságrásbarna, vagy vörhenyesen ereszett, kemény és szívós, s különösen a gyökere nehezen hasad; szépen fényezhető s ezért az esztergályosok kisebb tárgyak készítésére keresik. Illatát igen sokáig megtartja s füstö-

TÁRCZA.

A solymászatról.

Irta: Zempléni Gyuláné.

A kultúra haladásával a vadászatot mindinkább bárbar szenvedélynek kezdik mondani. Szerencsére ez a felfogás még nem ment át a köztudatba, mégis bizonyos, hogy ha az állatvédőkön múlték, legalább is egy kis alapos kinzással fizetnének meg annak, a ki egy-egy vadra fogja a fegyverét.

Pedig hát a mai pompás vadászfegyverekhez ha hozzágondoljuk a feltétlenül biztos-kezü vadászt, a hogy az ráfogja valamilyen állatra a fegyverét, abban semmi kínzás sincs, mert mire az állat észrevenné, hogy áldozat: már éppen semmit se vehet észre, mert akkora vége — kimúlt.

Ennél sokkal kegyetlenebb a parforce vagy hajtóvadászat, melyet mégis mind mai napig a vadászat legelőkelőbb módjának tartanak. Aztán meg az is éppen elég kegyetlen dolog, a hogyan a borzebet ráeresztik a rókára és Angliában, a nagy kulturállamban, mégis becsületbe vágó dolognak tartják rókára puskával vadászni.

Hajdanában a solymászat volt a vadászatnak legelőkelőbb, bárha éppen elég kegyetlen módja, melyben különös előszeretettel résztvettek a nők is.

A krónika szerint legelőször, még pedig már 400 év-

vel Krisztus születése előtt középzásiai nomádtörzsek üzték ezt a vadászatot és ott mind mai napig is üzik. Középeurópába a sólyomvadászat a népvándorlás idején került és fenntartotta magát a XVIII. század elejéig. Legjobban virágzott Franciaországban, I. Ferenc idején, a kinek volt egy fősólyommestere, a ki alá tizenöt nemes és ötven solymász tartozott. I. Ferencnek volt vagy 300 sólyma, melyeket leginkább Norvégiából vagy Islandból hoztak.

Nagy Károly idején a sólyomvadászat nagyon kedvelt szenvedélye volt az előkelőknek és a császár kiadta a rendeletet, hogy minden fejedelmi udvarnak legyen vadászó sólyma. Ő maga különben állítólag sassal is próbált vadászni, ámde veszedelmes volta miatt nem igen vált be a vadászatnak ez a módja.

Szudánban és Perzsiában aranykorát éli most is a solymászat és Ázsiában különösen gazellára és antilopra vadásznak vele. Egyébként Középzásziában üzték legpazarabban a sólyomvadászatot és a krónika beszél egy kivai khánról, a ki tizezer solymászt és madarászt vitt magával a vadászatra. Afrikában a Sahara beduinjai mind mai napig is még sólyommal vadásznak.

Nem minden sólyom volt alkalmas a vadászatra. Legkeresettebb volt erre a célra az islandi sólyom, *Falco gyrfalco*, a vándorsólyom, *Falco peregrinus* és végül az Európa délkeleti részében otthonos kéklábú sólyom, *Falco lanianus*. De az islandi sólyom a legerősebb a

lésre is használják. Bogyója, melyből a borovicška pálinka is készül, a madarak kedves eledele.

A boróka, a legelő marha elleni védelmül egyes csemeték körülvételére, de különösen elősövény készítésére igen alkalmas. Ez utóbbi célból a magot kissé felporhanyított talajra vetjük, de legjobb iszapos homoktalajra. A mint a csemeték két évesek, homorú ásóval óvatosan kiemeltetnek és hányadékföldre egymástól mintegy 20—25 cm. távolságra elültetnek. Három év alatt a szivgyökér már legtöbbször elég hosszú s tisztántartás, és később nyírás útján szép és sűrű sövényt nyerünk.

Az átültetést a boróka állítólag megsínyli; de azért elővigyázatos kiemelés mellett és főleg földgumóval, még néhány méter magas fák is átültethetők. Az átültetést tavasszal is, ősszel is lehet eszközölni, de némelyek szerint legjobb akkor, amikor a nedvkeringés éppen megindult.

Ha piramis (gúla) alakú fákat akarunk nevelni, úgy erre a célra a nyulánkabb csemetéket választjuk ki s azokat átiskolázva, nyesséssel és ágkötözéssel a kívánt formára alakítjuk.

Habár a borókának nincs is nagy jelentősége, mégis legalább a nagyobb pusztaságokon védelmet érdemel már azért is, mert kisebb madaraknak fészkelő és búvóhelyül szolgál s bogyói több hasznos éneklő madarat, de különösen a rigókat a környékre bilincselik. (—h.)

nemes sólymok közt. Magas és gyors röpte miatt legszívesebben kócsagra vadásztak vele és ezért egyszerűen kócsagsólyomnak nevezték. A tojó, mert hogy nagyobb és erősebb, alkalmasabb is volt vadászczélokra a kakasnál.

Nagyon kedvelt volt vadászati czélokra az ölyv is, mellyel különösen nyúlra, darura, fácánra, de kócsagra is vadásztak. Úgy említik, mint legszenvedélyesebben vadászó, legbátrabb, legkitartóbb, de egyben legtanulékonyabb madarat is. Saskeselyüvel özre, rókára és farkasra vadásztak; karvallyal leginkább pacstírára meg fürjre.

Nehéz és sok türelmet igénylő feladat volt a vadászó sólyom betanítása. A sólymászoknak volt ez a dolga. Nagy úrnak a sólymász fontos személyiség volt, a kit a művészek közé soroltak. Más egyéssel nem volt szabad foglalkoznia és minden idejét a rábizott sólymokkal kellett töltenie.

Voltak olyan sólymok, melyek már fogságban születtek. Akár ezeknek, akár fiatalon elfogott állatoknak a betanításáról volt szó: mindenképp meg kellett nyerni a sólyomnak a bizalmát és «rokonszenvét».

A szabad sólyomnak, azután, hogy elfogták, bekötötték a szemét s lekötötték a karmait is. Ha aztán eltelt vagy egy hét, a köteléket levették a szeméről és az állat lassankint megszokta az «idomítóját» s a kutyákat; de a sólymász ügyelt, nehogy túlságos élesen figyelje a madarát, mert ezzel könnyen megfélemlíthette volna.

Az idomításnak egyik legfontosabb módja az volt,

Hogyan tájékozódhatunk a famagvak jóságáról, a nélkül, hogy azt látnánk?

Mindnyájan tudjuk, hogy a friss mag nehezebb, mint a régi, állott mag, melyből a nedvesség egy része már elpárolgott. Robbe, Gayer és Cieslar kísérleteiből ismerjük sok erdei magnak, illetőleg 1000 db., vagy egy hektoliter magnak a súlyát s ezt az Erdészeti Zsebnaptárban is megtaláljuk.

Ha már most meg akarunk győződni arról, hogy egy magkereskedőnél megrendelni szándékolt mag jó-e, nem kell egyebet tennünk, mint a magkereskedőtől megkérdeznünk, hogy a venni szándékolt magból egy hektoliter mennyit nyom s egyúttal, hogy a megadandó súlyért szavatosságot vállal-e. Ha a kereskedő arról értesít hogy pl. a megrendelni szándékolt lúczfenyő mag hektoliterenkint 50 kgr.-ot nyom, ebből következtethetjük, hogy a mag jó, friss és így elég jó csirázóképességgel is fog bírni. Az «Erdészeti Zsebnaptár» adatai szerint ugyanis a lúczfenyő magjának a súlya hektoliterenkint 42—56 kgr. közt változik, vagyis átlagos súlya 49 kgr. Ennélfogva az a mag, a mely hektoliterenkint 50 kgr.-ot nyom, már igen jónak mondható, mert az átlagon felül van és mert a 42 kgr.-os mag is már elég jó. Ha azonban a magkereskedő csak 40 kgr. súlyért szavatol, ebből csaknem határozott biztonsággal következtethetünk arra, hogy a mag régi, állott, s így csirázóképessége is gyenge.

Ilyen módon lehet a legtöbb erdei mag jóságára következtetést vonni.

(—h.)

hogy az idomítandó madarat minél többet kézen vigyék. Hogy a mohóságát bizonyos irányba tereljük, annak a madárnak a húsával etették, a melyre majdan vadászni kellett. Mindenik madarat bizonyos vadra idomították. Ha aztán a sólyom már egészen ki volt nevelve, egy kis előgyakorlattal hozzá lehetett fogni a vadászathoz, mely a következőképp folyt le:

A kísérletét egy kócsaggal tették meg, melynek bekötötték a nyakát, nehogy a sólyom halálra sebezze. Viszont a kócsag csőrére is ráerősítettek valami csövecskét, hogy ez se téhessen kárt a sólyomban. Ekkor aztán a két állatot kivitték a szabadba; a sólyomnak bekötötték a szemét és a kócsagot vagy negyven lépésnyire a sólyomtól, letették a földre, miután erős zsineget kötöttek a lábára.

A hogy a sólyom szeméről levették a köteléket, lecsapott a kócsagra, mely vagy meghúzta magát és elrejtőzni igyekezett, vagy menekülni próbált, csak hogy a nálánál gyorsabb ragadozó hamarosan utolérte. Olyankor aztán szenvedélyes harc fejlődött a földön, melynek azzal vetettek véget, hogy a sólyomnak valami eledelt dobtak és így csalták el a zsákmányától, mialatt a zsinegnél fogva kihúzták alóla a kócsagot.

Ezt a fogást gyakrabban meg kellett ismételni, miközben a sólymot lassankint arra szoktatták, hogy gazdájának a hívására azonnal visszatérjen hozzá és a zsákmányát cserbenhagyja. Ha a sólyom nem enge-

Cseresznyeferdők Japánban.

Nincs semmi a növényvilág változatosságában, még a chrysanthemumot sem véve ki, melyet a japán úgy szeretne és tisztelne, mint a hogy szereti és tiszteli a cseresznyefavirágot, a *sakura-no-kanát*. Igazi nemzeti virága ez a japánnak, a tisztaság, a lovagiasság jelképe több mint kétezer év óta. Valóságos japáni ősnövény, mely nem Khinából eredt, a hol a kis fehér hegyvirág semmi nagyobb kedveltségnek nem örvend, hanem a Jamatoi hegyoldalak talajában, Nara és Kioto vidékén honos, réges rég idők óta, mielőtt még az új vallás s ennek jelvénye, a lotusz virág elterjedt volna, a paeoniával együtt. Nara vidékén már az ötödik században szokása volt a császári udvarnak minden évben megjelenni cseresznyefa-virágzaskor a «fiatal cseresznyefák palotájában», hogy megtekintse a virágokat s csónakkirándulásokat tegyen a cseresznyefákkal szegélyezett tón. Ilyenkor kerti ünnepélyeket rendeztek, a melyen hercegek, papok, nemesek, lovagok versengve írták ódáikat, melyeket aztán a virágos fa ágaira függesztettek. Ezeröttszáz év telt el azóta, de ezek az udvari ünnepélyek még ma is divatban vannak.

Fudzsi-Jámán és a holdon kívül egy természeti tárgy sem lelkesített annyi millió meg millió japánt versírásra, mint a cseresznyefa virága, s ez a hatása a japáni szívekre ma sem csökkent. Minden császár és «száz poéta» zengte már a cseresznyevirág dicsőítését, festők, rajzoló, iparművészek ábrázolták rügyeit, kely-

dett a hívásnak, hízkeléssel próbálkoztak, a minnek rendszeren megvolt az eredménye, mert a madár ilyenkor tudta, hogy legalább is egy galambbal kárpoztolják. Ha a hízkelésnek sem engedett, bizonyosak lehettek benne, hogy túlságosan jóllakott és nem tehetek egyebet, mint hogy megfogták.

Néha az is megesezt egy-egy fiatalabb sólyommal, hogy lusta volt s egy csepp kedvet se mutatott a kócsag üldözésére; ebben az esetben nem lehetett célzani csak a koplaltatással.

A sólyomvadászatot majdnem kizárólag lóháton üzték és már magában ez is megadta az előkelő jellegét. A kopók falkájától kísérve, sólyommal az ököbe szorított kézen, vágattak tova. A hogy a vad előkerült, a sólyom szeméről levették a köteléket, mely inkább csak amolyan csuklya féle volt és megrázták a kéz fejét, a nélkül, hogy a madarat megérintették volna. A sólyom egy perc alatt eligazodott, hogy aztán rávesse magát áldozatára.

Sok esetben a kócsag pompásan védte magát, minnek következménye a levegőben folytatott dühös harc volt, mely többnyire a kisebb, de erősebb sólyom győzelmével végződött. Igaz, az sem volt ritka eset, hogy a kócsag éles csőrével egyszerűen felnyársalta a drága vadászmadarat. Az is megtörtént, hogy néhány sólyom vadászat közben megszökött, aztán lecsaptak egy parasztház udvarára a majorság közé, a hol könyörtelenül

hét; a czímertani könyvekben negyven cseresznyevirágos czímer található, s egy chrysanthemum fölé helyezett cseresznyevirág a jelvénye egy hercegi családnak is. A nemesi iskolák ifjai sipkáikon és nyakkendőikön fémből utánzott cseresznyefavirágot viselnek s áprilisban minden kalácsot, édességet az ötszirmú virág mintájára sütnék, vagy legalább ezzel díszítik. Még a legutóbbi háborúban is, Mandzsuria csataterein a japán katonák ünnepnapkor apró fákat aggattak tele rózsaszín papírszeletekkel a hōni cseresznyefa emlékére.

Már a nyolczadik században elterjesztette az udvar a cseresznyevirág kultuszát Narától Kiotóba is, a hol minden tavasszal átültetett jamatoi fáktól piroslottak a kertek és külvárosok. Hidajasi, a vér és vas embere, de máskülönben nagy virágkedvelő, még fokozta a cseresznyevirág iránti rajongást kerti ünnepélyei által, melyeken tízezernyi tömeg vett minden alkalommal részt momojamari aranyos palotájában, s ugyanennyit hívott meg az ezerfajú klasszikus dombokra, Josinoban. Mikor aztán a birodalom új székhelye Jeddo lett, a tokugavai sogunok ott is bőven ültették el a cseresznyefát s itt érte a cseresznyevirág-kultusz legmagasabb tetőpontját a három százados hosszú béke alatt, a mikor minden művészet felvirágzott.

Addig-addig ápolták, tenyésztették, tanulmányozták, nemesítették az utolsó századok alatt a szakurót, vagy cseresznyefát, hogy már több mint százharmincz változatát ismerik. A jeddoi kertészek valóságos csodákat műveltek e fákkal. Egész albumokat töltenek meg sa-

gyonverték. A sólyomvadászat deczembertől júnusig tartott és egy közönséges sólyom legfeljebb három évig szolgálta.

A vadászatnak ez a módja, mely a középkorban virágzott, a hogy az a fent említettekből kitetszik, tulajdonképen nagyon kegyetlen, vérengző szenvedély volt, melyet a kultúra haladása majdnem egészen eltörölt. Ne sajnáljuk, mert nincs mit sajnálni rajta. Ennél sokkal férfiasabb, szebb multság fegyverrel a vállon, biztos szemmel, bátor szíjjel járni az erdő rejtekeit s lesni egy-egy nemesebb vadra. Ebben még gyönyörűsége is telhetik a vadásznak. Holdvilágos éjjelen, vagy hajnali szürkületben lesni a prédát a természetnek hangulatos szépségei közepette olyan öröm, mely talán a tulajdonképeni vérengzést másodrendű dologgá teszi.

Még ma úgy szoktuk meg, hogy a vadászat férfias dolog, bár éppen elég nő is hódol ennek a szenvedélynek, de úgy kellene, hogy csak biztos kezű ember vehessen puskát a kezébe. Nem is azért, hogy kárt ne tegyen a felebarátjában, mert hiszen, úgy-e, kiki maga vigyázzon a bőrere, hanem hogy állatkínzássá ne fajuljon az, a mire a koczapuskás ráfogja, hogy vadászat. Pedig ilyen esetet még e sorok írója is nem egyet látott. Igazi kegyetlenség talán csak az, ha pihenő állatra csap le a golyó, de mert, hogy ez nem virtus, vérbeli vadász ilyet nem is igen tesz — ne is tegyen!

ját nevelésű cseresznyefáik legszebb virágpéldányaival. Kis vezérkönyvek forognak közkézen a cseresznyevirágról, a szövegbe nyomott színes képekkel, melyek a fametsző művészet valóságos remekei. Az 1868-iki restauráció óta a cseresznyevirág kultiválása még nagyobb arányokat öltött s a császári botanikus kertben Mijosi tanár, a szakura- (cseresznyefa)-specialista most dolgozik a japán cseresznyefa egy kimerítő monografiáján, képekkel, s tudományos és kritikai szempontból.

De valóságos csodája is a varázslatos japáni kertésznek a cseresznyevirág fokozatos kifejlesztése az igénytelen kis vadvirágból a mai nagy, nemesített, két hüvelyk széles, majdnem rózsanagyságú virággá, a százszirmú és ezerszirmú virágokká. A josinoi vad, hegyvidéki törzsbe a kertészek beoltották a különböző virágváltozatok hajtásait közel a földhöz, azután megnagyították a szirmokat, a porodákat szirmokká változtatták s azzal megszaportították, majd kehelyalakú formára göndörítették s a hagyományos szivalakú szirm egyetlen fogazata mellé mély rovátkákat vágtak, mint a veréb csőre, vagy rojtos széleket csináltak, mint egy szegfűé. Ez utóbbit elnevezték «kis chrysanthemum»-nak. A porodákat kiszélesítették és bodorították, fölfelé állították és sok esetben két halványzöld magtokot hagytak a rózsaszín virág szívében gyönyörű színkontrasztul.

Lecsüngő, szomorúfüzéhez hasonló ágakat és virágokat is produkáltak s ezek a legszebb cseresznyevirágok, s legelőbb virágoznak tavasszal. Mintegy kontrasztjaként a lágy, rózsaszínű virágkelyheknek, oly fákat is hoztak létre, melyeknek virágai olyanok, mint a nyugat drótozott virágai. Némely virág látható szár nélkül oly szorosan tapad az ághajtásokhoz, mint a szilvafa virága, mások hosszú kocsányokon himbálóznak egyenként, párosan, vagy tömött csokrokban.

Addig szaporítva a szirmokat, míg minden kis virág olyanná lett mint egy teljes miniatűr rózsza, egyidejűleg a szint is a fehértől és halvány rózsaszíntől minden árnyalaton keresztül a haragos és a biborvörösökig tökéletesítették. Éveken át a csodálatos ukkon fák csak a kiotoi palotában virultak s csak császári ajándékozás folytán fordultak elő más kertekben is aransárga, smaragdzöld, halványkék vagy vizeszínű virágai; ma már azonban ukkont minden japáni faiskolából be lehet szerezni.

Majd minden változat levéltelen ágon hajtja virágát, mielőtt a levélrügyek kipattantak volna, de néhány köztük kedves színkontrasztot nyújt a nyíló levélrügyek hegyeivel. A mint a szirmok elhullanak — hóvihar, mely nem az égből származik — a cseresznyefa zöldbe öltözik s nyugodt színű, kellemes árnyékú fa marad a fagy idejéig, a mikor dús barna és sárga levelei sokáig csüngnek még a szürke ágakon.

A legelső cseresznyefa, mely tavasszal virágozik az egy virágos fehér és rózsaszín jama (vad vagy havasi cseresznye) zakura és a josinoi zakura, az eredeti faj, melyből a száznál több változat leszármazott. Ujságok napi hirei adnak formászerű jelentéseket a bimbófaka-

dás előhaladtáról. Miután a lehajló ágú fák elszórták virágaik záporát, a higen (napéjegyesi) cseresznyefa kezd virágozni, utána jönnek a sokszirmúak vagy ezerszirmúak pazar virágaikkal. De valahol mindig van legalább kétheti virágünnep.

Vannak aztán oly kuriozumok is japán cseresznyefákban, melyek egyes vagy kettős virágokat hajtanak különböző ágakon vagy ugyanegy ágon, a melyek évszakon kívül virágoznak stb. Legnevezetesebb ezek közt a «baka zakurá»-nak nevezett rendellenes cseresznyefák közt az, a mely a kiotoi Marujama Parkban van a Sion-in templomba vezető kapu mellett «Teli cseresznyének» hívják ezt a papok, a botanikusok októberi cseresznyének, de népies neve «bolond cseresznye». Finom kis fehér csillagos virágai borzongnak a zord őszi szelekben s szirmaik az első hópelyhekre elhullanak. Van aztán a négy évszaki cseresznyefa, mely ugyanannyiszor virágozik egy évben, s az esztendőn áti cseresznyefa, mely úgy virágozik, mint a hónapos rózsza. Az októberi cseresznyefa olyan fából keletkezett, melyet a fagygyal járó kései tavasz akadályozott a kellő időben való virágzásban. Mikor aztán az elfagyott fa visszakapta egészségét, megtette kötelességét s későn hozta meg virágait, azután pedig tovább is folytatta rendellenességeit.

Az Ijó tartomány halhatatlan «tizenhatodnapos zakurája», a lelkes cseresznyefa, melyet Lafcadio Hearn is megörökített a «Kvajdán»-ban, a régi khinai naptár szerinti újévet követő tizenhatodik napon virágozik, vagyis márczius első napjaiban. Ijó népe minden évben elzarándokol a fához s tele aggatja költeményeivel. A benne lakni vélt lélek állítólag egy öreg emberé, a ki halálát közeledni érezve, azért imádkozott, hogy kedves cseresznyefáját még egyszer virágozni láthassa. Télvíz idő volt még, de az istenek meghallgatták az öreg ember imáját s rózsaszín virágokkal hintették be a fa ágait, s mikor a megboldogult lelke elhagyta porhüvelyét, a fába költözött be s ma is ott él, mint Ijó népe hiszi. Érdekes, hogy az utolsó háború évében a fa majdnem fehér virágokat hozott, «annyi vért ontottak Mandzsuriában — mondották a papok — hogy az idén a cseresznyefa virágai elhalványultak».

Az áprilisi napfényben, holdvilágnál, vagy még inkább a tiszta szürkületben elragadó látvány a virágzó sok cseresznyefa, dacára a virágzás rövid szakának. Szinte ontja magából a világosságot. Szelid rózsaszín fény környezi az embert felülről, lentől, köröskörül, a mint a virágokkal tömötten megrakott ágak alatt áll. De az áprilisi eső és szél nagy pusztítást okoz a bimbókban s szirmokban s virágaival együtt a japán cseresznyefa befejezi élethivatását, mert a japáni cseresznyefa nem arra való, hogy gyümölcsöt hozzon, mint a miénk. Ha virágdíszét elvesztette, semmit sem várnak többé tőle.

Van ugyan néhány szakura-változat, mely apró, piros bogycákat hoz, ezeket azonban még a madár is megveti. Szerencsére a hokkaidoi kísérleti telepeknek sikerült azért jó ehető cseresznyét is állítani elő, ép úgy, mint almát és más gyümölcsöt, úgy hogy a tokioi

piacz ma már minden évben bőven el van látva cseresznyével. Csakhogy az a baj, hogy ezek a cseresznyefák viszont silány virágokat teremnek s ez a virágkedvelő japáni szemében nagyobb hátrány, mint a gyümölcsstelenség.

A cseresznyevirág története és legendája, mondtuk már, oly régi, mint maga a birodalom, s emberemlékezet óta a hűség, vitézség, lovagiasság és becsület erényeit kötötték össze vele. Japán őslakóinak legyőzője és meghódítója, Jamato Take volt az első alapítója a cseresznyevirág lovagrendjének is, s még ma is él a Josinoi hegyek közt Go Daigo császár emlékezete, a ki három évig volt ott száműzve s még ma is mutogatják azt a helyet, hol hű kísérője, *Bingo no Saburo* izenetet hagyott hátra számára egy cseresznyefa kergébe vésvé. Azóta minden fatenyésztőnek van legalább egy *Bingo no Saburo* cseresznyefája is, melynek buja zöld levelekkel s piros levélrügyekkel környezett apró fehér virágait büszkén mutogatja.

Japán legszebb évszaka az, mikor a cseresznyefa kivirágzik. Mindenki örömpesve várja ezt a bájos, költői évszakot, a mikor az egész birodalom Kiusintól a távol északig rózsaszinbe öltözik. Senki sem mulasztja el ilyenkor cseresznyevirágzást menni látni. Külön kéjvonatok és kirándulási alkalmatosságok szállítják ezekhez ezrenként a közönséget. A most meghalt Ito herceg ép oly büszke volt öisoi villájában ápolt ritka szép cseresznyefáira, mint a hogy a nagy Togo hadvezér és Nogi tábornok is nemesak ültettek cseresznyefákat, de verseket is írtak tiszteletére.

De leginkább össze van forrva a cseresznyefa kultuszával Josino falu, Japán szívében, egykor a birodalom székvárosa, most a híres «ezerfajú domb» hazája, a melynek csodájára két héten át ide sereglik Japán ifja, véne, hogy tanuja legyen a hasonlíthatlan virágpompának, melybe a vidék öltözik, már ezeröttszáz év óta, minden tavasszal. Sok fa élete időtlen időkre tekinthet vissza s halvány virágtömege hasonlít a víz-eséshez vagy a fehéritett lenhez. Mióta az írást feltalálták, ezrével függenek minden tavasszal a versek és költemények e fák virágos ágain s ide hívta meg Hidajosi tízezer vendégét történeti nevezetességű nagy kerti ünnepélyére, melyen a birodalom minden hercege és főura fényes kísérettel jelent meg, hogy hódoljon a gyöngéd virágkultusznak, sós cseresznyevirág-theát szűr-csölgjön s egy-egy költeményt hagyjon hátra emlékül.

Josino után Kioto tartja cseresznyevirág-ünnepélyét a Marujama domboldal lankáin, hol mint egy tündéralom bontakozik ki a szem előtt a cseresznyefák egész erdeje, rózsás felhőként úszva a fenyvesek sötét hátterében. De legnevezetesebb példány a Dzsion templom és a Sion-in kapu közt emelkedő lehajló ágú, százharmincz éves vén cseresznyefa, mely, mint a kikelet igazi hirnöke, először bontja ki tavaszi pompáját. E nemes faóriás sokáig állott szűk udvarba befalazva, födelek alatt elrejtözve. Most azonban szabaddá tették s bár vastag törzsét és hatalmas ágait alá kellett már támasztani, a nyílt magas terrazon, melyen áll, csodálóinak ezrei

keresik föl távol vidékről, hogy lássák virágos koronáját s a csüngő ágakról permetező fehér virágokat. Nappal lobogók, este fáklyák, lampionok fokozzák még a látvány költőiségét. A Dzsion-fa után az ezer cseresznyefa virágzik ki, melyeket egy trónjáról lemondott császár hozott ide Josinóból s szórt szét a nagy fenyő és hárs-erdőkben.

Tokióban az első ünnepély az Ujeno-népkertben megy végbe, a mely a Tokugava sogunok temetkező templomait veszi körül, a mikor rózsaszin párában látszik úszni minden köröskörül. Egy héttel később a Mukojima országút változik tündéerkertté egyetlen éj alatt, a hol a fejünk fölött kétoldalt összeérő ágak mértföldnyi hosszú alagutat képeznek, melyen át tódulva özönlik Tokio milliónyi lakossága éjjel-nappal. Kocsiknak nem szabad erre hajtani, rendőrök tartják kordon között a népet, s két oldalt thea-házak, boltok kínálgatják áruikat, mert ez az ünnep valóságos népmulatság, a hol a virágok élvezetén kívül a kellemesen bódító rizsborból is kiveszi részét a tömeg. «Bor nélkül ki élvezné a cseresznyevirágzást?» mondotta másfélezer év előtt Richiu császár, mikor egy virágszirom hullott poharába.

Még csodásabb látványt nyújt az Edogava-csatorna, a hol a mértföldnyi hosszan elnyúló kettős virággal szépségét fokozza még a vízben visszatükröződő kép, ép úgy mint Koganeiban a városi vízvezeték partjait szegélyező fáknál, melyekből tízezret Josinóból küldött 1735-ben Josimune sogun abban a hitben, hogy a virág tisztasága megőrzi a víz tisztaságát.

Oly nagyszerű látvány valóban egy cseresznyefavirágzás Japánban, hogy nem csoda, ha föllelkesülvén a példán, újabban Amerikában Washington város is kedvet kapott a Potomac folyó partján nyert új területeit cseresznyefával parkirozni. Ezt hallva a tokioi polgármester nem kevesebb, mint 2000 nemes oltványt ajándékozott barátság jeléül Washington városnak, 8—10 láb hosszúságban, tíz legszebb virágfajból. Mult év decemberében érkeztek meg ezek gondosan becsomagolva, hűtőkocsikban s télen át washingtoni szakértők vették gondozás alá, hogy márcziusban, áprilisban kiültethessék. Fájdalom, a washingtoni szakértők kénytelenek voltak megsemmisíteni a fákat, hogy elhárítsanak bizonyos fertőző betegségeket, melyeket ezek magukkal hoztak.

V. S.

Különfélék.

Roosevelt Tivadar dr. Az Északamerikai Egyesült-Államok volt elnöke világszerte tanulmányútjában április 17-én Magyarországra érkezett s miután gróf Apponyi Albert volt vallás- és közoktatásügyi minisztert és családját Pozsony melletti eberhardi birtokán meglátogatta, Budapestre jött, hol fejedelmi pompával üdvözölték. Budapesti tartózkodásának egyik legnevezetesebb mozzanata a «Mezőgazdasági Múzeumban» tett látogatása volt.

Azok a nyilatkozatok, a melyeket az itt látottakról tett, bizonyára igaz örömmel és lelkesedéssel tölthetik el minden magyar ember szívét.

Az erdészeti osztályban oly élénken érdeklődött minden egyes tárgy iránt, hogy csak nagynehezen lehetett tovább vezetni. Itt meg is jegyezte: «Kérem, uraim, ne siessünk, hiszen oly érdekes itt minden! Egy hétig is itt tudnék maradni. Nagyon sajnálom, hogy egy jó barátom, a ki odahaza az erdészeti ügyek fővezetője, nincs velem és nem láthatja ezeket az igazán tanulságos dolgokat».

A Karszt erdősítését bemutató modellnél sokáig időzött és végül elragadtatással mondotta:

«Ez rendkívüli lebilincselő».

Részletesen megmagyaráztatta magának az erdősítés módját, miképpen pusztították el az erdőségeket a rómaiak és a velenceiek, milyen rendkívüli nehézségekkel küzd az állam a kopár szikláknak újra való beerdősítésével és milyen eredménnyel. A mikor Hengelmüller nagykövet arra figyelmeztette a volt elnököt, hogy sietnie kell a kiállítás megtekintésével mert besötétedik, Roosevelttel így szólt:

«Nehéz szívvel hagyok el mindent». Végül a kisérlet felé fordulva, az igaz elragadtatás hangján szólt: «Uraim, konstatalhatom, hogy ezen a téren az összes civilizált országok között Magyarországé a vezető szerep».

Másnap Roosevelttel több főúr és Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter társaságában Bábolnára utazott, hol az állami ménésbirtokot szemlélte meg, a melyről szintén nagy elragadtatással nyilatkozott.

Három napos magyarországi tartózkodás után Roosevelttel, fia és kísérete társaságában Párisba utazott.

Eljegyzés. Huszágh Adolf káptalani uradalmi erdőőr eljegyezte Szarka Lukács molnár- és cipésmester Juliska leányát Istvánházán.

Korai költés. Kolop István mosonvármegyei kerületi erdőőr f. é. április hó 12-én Mosonszentandrás határában egy pacsirta-fészekre bukkant, a melyben öt darab, félsúlyú fiókat talált; mikor a fiókat érinteni akarta, azok szétfutottak.

Méhészek vándorgyűlése és kiállítása. A magyar, német és osztrák méhészek ez évben augusztus hó 19-től 24-ig Budapesten a városligeti nagy iparcsarnokban tartják meg 55-ik vándorgyűlésüket, melyet kiállítással kapcsolatban rendeznek. A védnökséget József királyi herceg fogadta el. A rendezőség most küldötte szét a bejelentőiveket és mindazok, a kik bejelentőivet óhajtának még, forduljanak a vándorgyűlés és kiállítás irodájához (Budapest, V., földm. minisztérium, földszint 3. ajtó). A kiállítás hat csoportra oszlik: I. élőméhek, méhcsaládok, anyanevelő népek, benépesített kasok és kaptárak; II. méhklások és ezek felszereléséhez tartozó alkotórészek; III. méhészeti eszközök, felszerelések és tárgyak; IV. a méhek termékei, pörgetett méz üvegekben és bődönökben, lépesméz, boxes viasz értékesítési

célra és formákba öntve; V. a méz és viasz háztartási és ipari feldolgozása; VI. méhészeti szakirodalom, preparátumok, tervek, rajzok, képek. A vándorgyűlés és kiállítás rendezősége minden érdeklődőnek készséggel ad felvilágosítást.

Növénybetegségek. A magyaróvári m. kir. növényélet- és kórtani állomás kéri az ország valamennyi gazdálkodóját és kertészkedőjét, úgyszintén mindazokat, a kik a mezőgazdaság és kertészet iránt érdeklődnek, hogy minden egyes esetben, a mikor gazdasági vagy kerti növényeiken gomba (baktérium) által okozott betegséget, vagy pedig kedvezőtlen időjárású és talajviszonyokból eredő gyenge fejlődést észlel, a helyi viszonyok kimerítő ismertetése mellett az állomást értesítse és a beteg növényből, a baj megállapítása végett, mintát küldjön. Komoly baj esetén az állomás szakértőt is küld a helyszínére. Fölvilágosítást az állomás *díjmentesen* ad, a minták vizsgálatát ingyen végzi, sőt általános érdekű esetekben szakközvegeit is ingyen küldi ki a helyszíni vizsgálatra, esetleg a védekezési eljárás vezetésére.

A bécsi vadászkiállítás elhalasztása. Mint Bécsből jelentik a vadászati kiállításnak május 2-ikára tervezett megnyitását május 7-ikére halasztották. A halasztás oka az, hogy a bejelentett kiállítási tárgyak még nem érkeztek be mind és az épülettel sem készülhetnek el az eredetileg megállapított határidőre.

Balesetbiztosítás. Az Eszterházy herezegi hitbizománnyal a következőket biztosította az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztárnál balesetre: Buben Ferencz és Paur Mátyás erdőőröket, Grosz József és Froh János vadőröket, Lakner fővadászt, Froh Miklós és Seywerth Richard erdőőröket valamint Gampel Ádám és Krajáti Gergely vadőröket.

Haláleseti segély. Novodomszky György baleset folytán elhunyt uradalmi erdőőr özvegyének 400 koronás haláleseti segélyt utalványozott a Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár. Az elhunyt Hubay Jenőné Cebrián Róza grófnő szalattai birtokán mint erdőőr állott szolgálatban, töltött fegyverével szekerre ült, meneteközben a lába közé fogott fegyver egy zökkenőnél ismeretlen okból elsült s bal felső czombján megsértette. A losonci kórházba szállítván sebébe belehalt.

A Halley-üstökös. Ritka természeti látványban lesz részünk májusban, a mikorra a Halley-féle üstökös megjelenését várják. Az ismertebb üstökös csillagok közt Halley üstököse a legfontosabb, mert ennek pályafutása legrégebb óta ismeretes. Halley Ede a róla elnevezett üstökös pályáját és természeti törvényeit 1682-ben fedezte fel, a mikor úgy találta, hogy a nap közelében elvonuló és csodálatos fényességgel ragyogó üstökösnek az útja teljesen megegyezik az 1531-ben és 1607-ben

látott üstökösök pályájával, a miből aztán arra a következtetésre jutott, hogy e három üstökös egy és ugyanazon égitest, mely 1682-ben harmadszor jelent meg. A Halley-féle üstökös nemcsak szép megjelenése, hanem főleg az tette híressé, hogy ez volt az első üstökös, a melynek visszatértét Halley előre megjósolta, sőt még előző megjelenésének az idejét is megállapította. Clairaut csillagász a zavaró körülmények figyelembevételével kiszámította, hogy a Halley-féle üstökös 1759-ben április közepe táján, esetleg egy hónappal előbb, vagy később fog megjelenni. És az üstökös csakugyan megjelent; pályája éppen azokon a csillagesoportokon vonult végig, melyeket Clairaut előre megjövendölt; napközélt 1759 márczius 12-én érte el, tehát éppen egy hónappal a megjövendölt idő előtt.

Nagy diadal volt ez, mert ebből megállapították, hogy az üstökösök is éppen olyan bolygó csillagok, mint a többiek, melyeknek járása természetes törvényeknek van alávetve. Ezek szerint Halley üstökösének 1835-ben november közepe táján ismét meg kellett jelennie s a kijelölt időben valóban meg is jött és a naphoz legközelebb eső pontján november 16-án reggel haladt át. A Halley-üstökös ellipszis (tojásdad) alakú utat tesz meg a végtelen világuirben s útját mintegy 75—76 év alatt futja meg, még pedig oly örületes sebességgel, hogy azt emberi észszel felfogni és az általa befutott pálya nagyságát elképzelni sem vagyunk képesek.

Az eddigi számítások szerint a Halley-féle üstökös 1910 május 19-én reggel három órakor fog a Nap tányéra előtt átvonulni de azért már napokkal előbb is szabad szemmel látható lesz és ez az átvonulás legkedvezőbb esetben egy óráig tart. Hét órával később a Föld az üstökös leszálló csomójában áll. Az üstökös körülbelül ekkor lesz hozzánk legközelebb, vagyis 23·5 millió kilométernyire lesz tőlünk, és csóvája, a mely a naptól elfordul, felénk fog mutatni. Nem lehetetlen tehát, hogy földünk az üstökös csóváján át fog haladni, feltéve hogy a csóva, a mi nagyon valószínű, 24 millió kilométernél hosszabb. Ez azonban semmiféle aggodalomra se adhat okot.

Mint említettük, a Halley-féle üstökös mintegy 75—76 év alatt teszi meg az útját, a miből következik, hogy az üstökös 38 évig utazik felénk egy olyan pontig, a mely a naptól körülbelül 48 millió mérföldnyire van; innen azután visszafelé fordulva 38 évvel később eléri a Neptunus pályáját, a mely a Naptól mintegy 3000 millió mérföldnyire van. E távolságok sokkal nagyobbak, hogy sem azokról fogalmat alkothatnánk magunknak.

Magának a Halley-féle üstökösnek a nagysága is egyszerűen szédületes. Hogy nagyságáról — bár elképzelhetetlen — fogalmat szerezzünk, képzeljünk el 44 föld nagyságú tömeget egy sorban, azután 480 hold nagyságú tömegeket mindjárt mellette egy sorban. A 44 föld képezi az üstökös fejének a szélességét, a 480 darab hold pedig az üstökös farkát. Vagyis kerek számban az üstökös fejének átmérője (az 1835-iki évi adatok sze-

rint) 357,000 mérföld és a fark hosszúsága körülbelül 960,000 mérföld. Egy expresszvonatnak nyolcz teljes hónapig kellene szakadatlanul rohannia, míg a fején átmenne. Ezekhez a nagyságokhoz képest az egész Atlanti-oczeán csak egy kis tócsa és a mi egész földünk csak egy parányi sziget.

De ne feledjük el azt a gyorsaságot, a melylyel az üstökös rohan. Az emberi elme megtántorodik, ha azt felfogni akarja. A Halley-féle üstökös óránként egy millió mérföldnyi sebességgel rohan felénk és ez a gyorsaság, minél közelebb jön hozzánk, még csak fokozódik.

Ezt az óriási gyorsaságot az emberi elme csak összehasonlítás útján képzelheti el, de így is csak nagyon halvány fogalom az, a mit arról alkothatunk. Milyen lehet az óránként egy millió mérföldnyi gyorsaság? Ha egy vonat ily sebesen haladna, akkor a földet az egyenlítőnél másfél perc alatt futná körül s az elindulás helyére megérkezve a mozdony egy vörös izzó tömeg lenne és az összes kocsik lánggal égnének. Ilyen gyorsaság mellett egy gőzhajó tíz másodperc alatt kelne át az Atlanti-oczeánon. S még víz alatt is izzóvá válna egy karvastagságú vasrúd, ha azt ott huzamosabb ideig ilyen gyorsan mozgatni tudnánk.

Ilyen körülmények közt rettegve gondol az ember arra, hogy mi lenne, ha a Halley-üstökös — a mitől azonban nem kell tartani — beleütkezne a föld pályájába?

De a Halley-üstökös nem fog bajt okozni. És megjegyezzük, hogy nagyobb üstökösök gyakran vonultak el a föld közvetlen közelében, a nélkül, hogy a tudósokon kívül valaki is észrevette volna elhaladásukat.

A Halley-féle üstökös Krisztus születése előtti 240-ik évtől kezdve minden 74·4—79-ik évben (átlag 75—76 évben) tér vissza hozzánk.

Fatemplom. Norvégiának a legöregebb temploma, a borgundi templom, teljesen lúczfenyőből van építve. Korát 700—800 évre becsülik s meglepően hasonlít a manapság is Indiában, nevezetesen Birmában építeni szokott templomokhoz.

Az asztalkendőről. Már a régi korban is szükségét érezték az emberek annak, hogy evés és ivás után a szájukat megtörüljék; az asztalkendőt a régiéknél a kéz pótolta. Az ősidőkben, mikor még nem volt kés, villa s az emberek a kezeikkel ettek, még szükségesebb volt valamilyen törölő eszköz; okmányok igazolják, hogy már Krisztus születése előtt az edzett spártaiak kenyérbéllel törültek meg a szájukat étkezés közben; a kelták pedig erre a célra azt a zsupszalmát használták, a melyen étkezés közben ültek, sőt Irlandban még a 14-dik század végén is a király részére megkülönböztető kitüntetésként a sásból készült szőnyegre, a mely akkor az ebédő-asztalt pótolta, egy csomó puha szénát tettek a király tányérja mellé, hogy legyen mivel a száját megtörölni. A szamojédeknél (Északnyugat-Ázsiában) vékonyra vakart nyírfarostokat használnak még most is. A legelső tulajdonképeni asztalkendőket (szalvétákat)

állítólag Franciaországban, a jóízű hazájában gyártották. A derék rheimsi gyáros az első példányokat az 1412—1461-ig uralkodott VII. Károly királynak ajánlotta fel ajándékkul.

Magánembereknél csak 1750-ik év körül kezdett az asztalkendő általános használatba jönni. Az olaszoknál eleinte minden vendég magával hozta a saját asztalkendőjét, és az angolok még a múlt század (1800-as évek) elején se ismerték el e tisztasági kellék szükségességét.

Nálunk, mint minden igazán czélszerű, szép és jó újítás, az asztalkendő használata is korán lett általánossá. A legelső szalvéták kis lepedőnagyságúak voltak, melyek sok előnyük mellett, kénytelenek voltak idővel a kényelmesebben kezelhető és sokkal kecsesebb kis alakú asztalkendőknél helyet engedni.

Időjelzés. A «Meteor» május hóra a következő időjelzést teszi közzé:

Május havának változási napjai: 2, 5, 8, 9, 10, 12, 16, 19, 21, 24, 25, 29 és 31-ére esnek. Ezek közül legerősebb hatásuk a 8, 12, 19, 24-iek inkább hűvös szeles hideg, esetleg csapadékos mint enyhe jelleggel. Május havának eleje majd a 13—19 közötti időszak továbbá 25 és 29-ike az, a melyben az enyhe jelleg leginkább van hivatva a bolygók részéről kifejlődésre jutni.

A csapadékos jelleg 8-ika fogja leginkább előmozdítani.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal főnöke negyven évet meghaladó szolgálatuk alapján Lipták Róbert irodavezető, I. oszt. m. kir. erdőaltisztet és Ringer János I. oszt. m. kir. erdőaltisztet f. évi május hó 1-vel állandó nyugalomba helyezte; továbbá Groó Ferenczet I. oszt. m. kir. erdőaltiszté; Roskó Pált II. oszt. m. kir. erdőaltiszté; Lojzi Jánost és Greichmann Jenőt I. oszt. m. kir. erdőlegénynyé; Csernyan Imrét I. oszt. m. kir. segéderdőorré; Bodnár Andrászt és Waldt Lőrinczet II. oszt. m. kir. erdőlegénynyé; Kaschiár Emilt és Bohunitzky Kálmánt II. oszt. m. kir. segéderdőorré nevezte ki, illetve léptette elő.

Azonkívül a szolgálat érdekében Szavilla Ferencz II. oszt. m. kir. erdőaltisztet a szigordi védkerületből központi szolgálatra; Szász Gábor, I. oszt. m. kir. segéderdőort a sósujfalusi védkerületből a szigordi védkerületbe; Orosz Gyula II. oszt. erdőaltisztet Óhutáról a sósujfalusi védkerületbe; Mináresik Mihály II. oszt. erdőaltisztet Ujhutáról az óhutai; Noyotny Róbert I. oszt. m. kir. erdőaltisztet Ujhutáról a keezerpekléni; Kristek János II. oszt. m. kir. erdőaltisztet a szomolnokhutai fűrészlől az ujhutai alsó; Csernyán Imre I. oszt. m. kir. segéderdőort a szomolnokhutai fűrészlől az ujhutai felső;

Kulesár Lajos I. oszt. m. kir. erdőaltisztet Bábonyból az óvizi; Nernik István II. oszt. m. kir. erdőaltisztet Óvizről Babonyba a lyuhói védkerületbe, végre Pintyili László II. oszt. m. kir. segéderdőort Keczerpeklénből a mocsolyástelepi m. kir. erdőgondnoksághoz irodai szolgálatra helyezte át.

*

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság főnöke Borbély András erdőort főerdőorré nevezte ki s áthelyezte a reketői erdőgondnokságtól a gyalui III. sz. védkerületbe; Kühn János erdőlegényt erdőorré nevezte ki s áthelyezte a str. kerczisorai erdőgondnokságtól a reketői IX. sz. védkerületbe; Kebelei Lajos erdőlegényt a topánfalvai erdőgondnokságban erdőorré nevezte ki; Gáspár József erdőlegényt erdőorré nevezte ki és áthelyezte a reketői erdőgondnokságtól a str. kerczisorai erdőgondnoksághoz irodai szolgálatra; Todea János II. oszt. erdőlegényt I. oszt. erdőlegénynyé léptette elő és Albákról áthelyezte a gyalui IV. sz. védkerületbe; Ifj. Dénes Károly II. oszt. erdőlegényt a reketői erdőgondnokságban I. oszt. erdőlegénynyé léptette elő; Kremm Ferencz erdőort szakvizsgát tett napibérest I. oszt. erdőlegénynyé nevezte ki s szolgálattételre az iszticsói erdőgondnoksághoz rendelte; Pataki József végzett szakiskolai növendéket a központba; Terbócz István végzett szakiskolai növendéket pedig a vidrai erdőgondnoksághoz II. oszt. m. kir. erdőlegénnyé nevezte ki; Nyitra János II. oszt. segéderdőort a sárkányi erdőgondnokságban I. oszt. segéderdőorré léptette elő; Lapistván Demeter napibérest a gyalui erdőgondnoksághoz II. oszt. segéderdőorré nevezte ki; továbbá Szamosközi Bálint II. oszt. erdőlegényt Str.-Kerczisorán irodai szolgálatból a VII. sz. védkerületbe; Lázca János II. oszt. segéderdőort a vidrai gondnokságtól az albáki gondnokság V. sz. védkerületébe; Onyecz Nikulae napibérest a gyalui gondnokságtól a vidrai VI. sz. védkerületbe; Ágoston János erdőort pedig a vidrai erdőgondnokságtól a reketői X. sz. védkerületbe helyezte át.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr Lótos János m. kir. főerdőort a magyarországi kincstári erdők kezelésénél alkalmazott erdészeti altisztek létszámába való átsorozás mellett a görgényszentimrei erdőort szakiskolától a kolozsvári erdőigazgatóság kerületébe, Béli György, m. kir. erdőort pedig az erdőort szakiskolák altiszti létszámába való átsorozás mellett a kolozsvári erdőigazgatóság kerületéhez tartozó iszticsói erdőgondnokságból a görgényszentimrei erdőort szakiskolához élelmező altisztné helyezte át.

*

A besztercei m. kir. erdőigazgatóság főnöke Pítonyák Jakab görgényszentimrei gyümölcsfaiskolai napibérest a besztercei erdőigazgatóság kerületébe m. kir. erdőorré nevezte ki.

*

A lippai m. kir. főerdőhivatal főnöke Juhász József és Nikits Adolf II. oszt. altiszteket I. oszt. altisztekké; Papp Ferencz I. oszt. m. kir. erdőlegényt II. oszt. al-

tisztte; Kirchner Imre II. oszt. m. kir. segéderdőőr I. oszt. erdőlegényné; Kis György szakvizsgázott napi-béres, m. kir. segéderdőőr II. oszt. erdőlegényné; Berta István szakvizsgázott uradalmi erdőlegényt pedig II. oszt. segéderdőőrré nevezte ki.

Hivatalos közlemények.

A kopár-futóhomok s vizmosásos területeken teljesített erdősítések költségeinek fedezésére adományozott állami segélyezések.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az évről évre szokásos módon azokat az anyagilag szorultabb helyzetben lévő birtokosokat, a kik közgazdasági érdekből befásítandó kopár-futóhomok- és vizmosásos területeken az 1909. évben sikeresen erdősítettek, állami pénzsegélyben részesítette.

Összesen 761 birtokos részére mintegy 5010 kat.-hold kiterjedésű kopárterületen teljesített erdősítések után 117,389 korona állami pénzsegély utalványoztatott ki.

Ezen állami pénzsegély kiosztása az alábbi módok mellett történt:

1. A múlt év elején kiutalványoztatott 220 birtokos részére 2625·6 kat.-hold kopárterület beerdősítéséért 28,769 korona pénzsegély oly módon, hogy az erre különösen rászorult birtokosok a kiutalt államsegélyt a beerdősítés sikeres teljesítésének a kezelő m. kir. erdőtiszt részéről történt igazolása után azonnal felvehették.

Hasonlóképpen a múlt év elején 65,072 korona állami pénzsegély utalványoztatott ki közvetlenül az illető kezelő erdőtiszt kezéhez abból a célból, hogy ennek az államsegélynek a felhasználásával 219 kisebb birtokosnak tulajdonát képező, állami kezelés alatt álló mintegy 1364·7 kat.-hold veszélyes jellegű kopár terület a kezelő erdőtiszt közvetlen felügyelete és vezetése mellett sürgősen s biztosabb sikerrel államköltségen beerdősíthessék.

Végül a folyó évben 23,548 korona pénzsegély osztott ki utólagosan 322 olyan birtokos között, a kik az 1909. év folyamán 1019·7 kat.-hold kiterjedésű kopár területet önként, sikerrel beerdősítettek s a kiknek az államsegély adományozása az erdősítések sikeres létesítése esetére már az 1909. év elején kilátásba helyeztetett.

*

Méhészeti tanfolyamok a gödöllői állami méhészeti gazdaságban.

A német, osztrák és magyar méhészek 55-ik vándorgyűlése és az ezzel kapcsolatos méhészeti kiállítás a földművelésügyi kormányznak a németországi Weissenfelsben múlt évben megtartott 54-ik vándorgyűlésen eszközölt és elfogadott meghívása folytán e folyó év augusztus havában Budapesten fog megtartatni. Mint-hogy ezen kiállítás nemcsak az intézet személyzetét, de felszereléseit is igénybe fogja venni s mivel ezenfelül a vándorgyűlés ideje alatt a gödöllői méhészgazdaságba

tanulmányi kirándulás is fog rendeztetni, a máris meginduló előmunkálatokra való tekintettel a gazdaság tanfolyamai közül e folyó évben csupán a földművesgazdák és az állatorvostanhallgatók tanfolyama lesz megtartható, míg az erdőőrök, lelkészek, néptanítók és a nők tanfolyamainak Gödöllőn való megtartásától az intézet a folyó év nyarán eltekinteni kénytelen.

Ezen elmaradó tanfolyamoknak máshol leendő pótlása iránt később fog intézkedés tételni.

Budapesten, 1910. évi márczius hó 22-én.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Szerkesztői üzenetek.

B. M. 1. Szénkéneget és szénkéneg fecskendőt a ménési m. kir. állami vinczellériskola igazgatóságától kaphat. Nem ajánlhatjuk azonban, hogy a gondozására bízott csemetekertben elszaporodott pajódok irtását szénkénegezéssel végezze, mert a pajódok megelőzéséhez oly nagy mennyiségű szénkénegre van szükség, hogy az a talajból élő összes növényzetet, tehát a csemetét is tönkreteszti. — **2.** A saanethali kecske tenyésztésével hazánkban tudunkkal még csak kevesen foglalkoznak. Azt hisszük azonban, hogy vagy Hajós Emil urtól (Szentmártonkátá), vagy Kádár Kálmán urtól (Máriabessenyő) kaphat gödölyét. Forduljon levéllileg esetleg mindkettejükhöz.

P. P. Magán erdőbirtokosok alkalmazottai részére agkori ellátás érdekében legcélszerűbbnek tartjuk az országos gazdasági munkás- és cselédségpénztárt (Bp., V., Alkotmány-utca 16. I.). Jó hírnévnek örvendenek továbbá s hasonló célokat szolgálhatnak a «Magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyelete» (Budapest, VIII., József-utca 23.) és a «Munkások országos kölcsönös nyugdíj- és rokkant-egyesülete» (Budapest, III., Lajos-utca 151.)

S. J. A csemetekertek vetéseit madarak ellen a vetőhornyoknak mohával, vagy az ágyásoknak galyakkal való betakarása által és a madaraknak elriasztása által védelmezzük. S ez különösen áll a pintyekre, czinkékre s egyéb apróbb éneklő madarakra nézve. A szajkót, szarkát és varjút, melyek a csemetekertek vetéseit szintén fel-felkeresik, legjobb lelőni s egy párat közülök poznára kiakasztani. A szélben libegő hullák ezután társaikat s az apróbb madarakat is jó ideig távoltartják a csemetekertből.

Fűrészlegény. Az állandóan alkalmazott napszámások végkielégítésre egyáltalán nem tarthatnak igényt; 10 évi, vagy ezt meghaladó szolgálat után azonban nyugdíjra van igényük, de csakis abban az esetben, ha *szolgálatképtelenné* váltak. Az állandóan alkalmazott napszámásoknál ugyanis a *szolgálatképtelenség* képezi a nyugdíjazás előfeltételét és sem a 65-ik életév betöltése, sem a köteles 40 évi szolgálati idő kitöltése egymagában nem szolgálhat indokul a nyugdíjazás elrendelésére, vagy kérelmezésére. N. N. fűrészlegény tehát azon az alapon, hogy 23 évig szolgált és szolgálatát csak azért hagyta el, mert a fűrész bérbeadott, sem végkielégítésre, sem nyugdíjra nem tarthat igényt. Ha azonban akkor, mikor a szolgálatból elbocsájtott, egyúttal munkaképtelenné is vált s ezt közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni tudja, ez esetben nyugdíjra igény tarthat s ezt felettes hivatalától kell kérnie.

K. J. Hirdetését egyszer díjmentesen közöljük.

75. számú előfűzető. Már sokszor megíztük, hogy az 1890. évi I. t.-cz. 25. §-a értelmében az erdőőrök nem tartoznak útdadó fizetni. Ha ennek daczára Önre az útdadót mégis kirótták, folyamodjék annak törlése iránt a pénzügyigazgatóság útján az adófelszámolási bizottsághoz (közigazgatási bizottság) s hivatkozzék kérvényében a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1906. évi 2034. szám alatt ez ügyben hozott határozatára. Ezt a közigazgatási bírósági határozatot, illetve ítéletet lapunk 1908. évfolyamában a 44-ik oldalon egész terjedelmében megtalálhatja.

A. B. Bélyegző baltákat Handel és Müller czégnél Budapest (VI., Szege-di-út 22. szám.) rendelhet. Ugyanott valószínűleg «Tilos

a legeltetés» feliratú tábla is kapható; de ha ott nem lenne, úgy valamelyik czímfestőnél kell azt megrendelni. Kérjen az említett czégtől árjegyzéket.

Közerdész. 1. Erdőtisztí díszkardót Tiller Mór és Társa czégnél Budapest, (IV., Váci-utca 35. szám) rendelhet. — 2. A kérdéselt czíme: M. R. járási erdőőr — Zboró (Sáros megye).

K. I. A budapesti czímtárban csak L. Arthur bútorszállító szerepel, a kinek VII., Wesselényi-utca 9. szám alatt van az üzlete. L. testvérek czég nem fordul elő a czímtárban.

T. J. A. «Vadász Lap» szerkesztősége és kiadóhivatala is Budapest, VIII., Gyöngygyűk-utca 13. szám alatt van.

B. J. Hirdetését díjmentesen közöljük.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Erdőőri vagy jobb vadőri állást keres 1910. évi július hó 1-re, nős, családos, 42 éves róm. kath. egyén, ki az erdőőri szakvizsgát letette, az erdőkezelés és őrzés s különösen a hegyi vadászatban kellő gyakorlattal bír. Czíme: Koczur József erdőőr Bódoka-pusztá u. p. Meczenzéf, Abauj-Torna m.

Négy évi gyakorlati szolgálattal bíró, 28 éves, róm. kath. egyén, ki az erdészeti és vadászat terén kellő jártassággal bír, erdőőri, vagy vadőri állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

Vadászi és erdőőri gyakorlati bizonyítványokkal rendelkező 32 éves, róm. kath., nős, családos, józan életű, erélyes, jól rajzoló egyén, ki magyarul és németül tud, azonnali belépésre állást keres. Czíme: Burian Jenő, Csóth. (Veszprém m.)

HIRDETÉSEK

Fehér Orpington keltető tyúktojás

kapható válogatott törzsektől darabja 27-fillérért, Lőrincz István m. kir. főerdőőrnél. Erdőbádony (Zólyom megye). (1. VI. 4.)

Sólyom-fészek.

20 koronát fizetek annak, a ki egy vándorsólyom-fészek hollétééről tudósít, melyben fiatal solymok vannak és azok kiszedésénél — mit magam eszközlök — segédkezet nyujt. A hely és vidék pontos leírását kérem: Lür István, urad. pagony-vadász, Thuzsér (Szabolcs m). (2. II. 2.)

Keresek megvételre egy használtabb felemás vagy hármás fegyvert lehetőleg 16/9.3. vagy 16/11.6. mm. öbben. Czím: Podhányi Ferencz, Mohnacs, u. p. Magyarbód. (3.)

36709 VII. A. 2. 1910. sz.

Árverési hirdetmény.

A beszerzei m. kir. erdőigazgatóságának alárendelt szálvavölgyi, naszódí, rebravölgyi, alsó és felső szamosvölgyi, radnai, ilvai, alsó és felső borgói, valamint dornavölgyi erdőgondnokságok által kezelt vadászterületek térképén I., V., VII., VIII., XI., XII., XV. és XVIII. számokkal jelölt részletekből alakított s összesen mintegy 272050 k. hold kiterjedésű vadászterületnek az 1911.

évi január hó 1-től 1920. évi december hó 31-ig terjedő tiz (10) évre leendő bérbeadása érdekében folyó évi május hó 14-én a m. kir. földmivvelésügyi miniszterium VII/A. 2. (vadászati) osztályában kizárólag zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásán alapuló nyilvános árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár: 2000 korona évi haszonbér. Bánatpénz: 200 korona.

Az árverésen részt vehet minden önrendelkezési joggal bíró honpolgár; állami tisztviselők azonban ki vannak zárva.

Részletes felvilágosítás a földmivvelésügyi miniszterium vadászati osztályában és a beszerzei m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhető.

Budapest, 1910. évi április 12.

(5.) *M. kir. földmivvelésügyi Miniszter.*

Ezüst szörme nyul, tenyészképes, darabja négy koronáért hapható Vízgy Gyula m. kir. főerdőőrnél Lugoson Krassósörény m. (6.)

15937/1910. Földm. min.

Termelt tölgy-, szil-, hárs- és kőris-műfa eladása.

A panosovai m. kir. erdőgondnokság hivatalos helyiségeben 1910. évi május hó 1-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatban megtartandó szóbeli versenytárgyalás útján eladás alá bocsájtatik a vojloviczi erdőn kitermelt állapotban:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

mintegy	4.39 m ³	15—20 cm.	vastagságú,
"	24.60 "	21—30 "	"
"	53.98 "	31—40 "	"
"	58.11 "	41—50 "	"
"	27.05 "	51—60 "	"
"	17.18 "	60 cm.-en felüli,	vagyis
összesen	mintegy 185.31 m ³	tölgy műfa rönkö.	

II.

mintegy	15.54 m ³	8—30 cm.	vastagságú.
"	38.72 "	31—50 "	"
"	5.41 "	50 cm.-en felüli	vagyis
összesen	mintegy 59.67 m ³	kőris műfa rönkö.	

III.

mintegy 33.61 m³ 9—38 cm. vastagságú szilműfa rönkö.

IV.

mintegy 2.21 m³ 17—39 cm. vastagságú hársműfa rönkö.

V.

mintegy 0.09 m³ 8—10 cm. vastagságú juhar műfa.

Kikiáltási ár:

1. Tölgyfa rönkőnél köbméterenként 32 korona.
2. Kőrisfa " " 28 "
3. Szilfa " " 21 "
4. Hársfa " " 11 "
5. Juharfa " " 21 "

Bánatpénz: a mennyiség és a megajánlott egységár szorzatának 20%-a.

Ajánlatok az árverés alá bocsátott egész mennyiségre fanemenként külön-külön de egy ajánlati űrlapon tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőgazgatóságnál és a pancsovai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt betekintheők, ahol ajánlati űrlap és boríték is beszerezhető.

Budapest, 1910. évi április hó 14-én.

(4.) *M. kir. földművelésügyi Miniszter.*

16022 I. B. 1. 1910. sz.

Termelt fenyőhaszonfa eladás.

A beszteczebányai m. kir. erdőgazgatósághoz tartozó zólyomlipcei m. kir. erdőgondnokságnál termelt és a garamszállvi garamparti rakodóra kihozott 4606.84 m³ fenyőhaszonfa 7 eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1910. évi május hó 9-én délután 5 óráig nyújtandók be Beszteczebányán a m. kir. erdőgazgatóságnál; későbbben érkezők figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok folyó évi május hó 10-én d. e. 10 órakor Beszteczebányán a m. kir. erdőgazgatóság tanácstermében fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, eladási feltételek, ajánlati űrlap és boríték a m. kir. erdőgazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1910. évi április hóban.

(7.) *M. kir. földművelésügyi Miniszter.*

16308 I. B. 1. sz.

Kitermelt tölgy műfa rönkö eladás.

A lugosi m. kir. erdőgazgatóság hivatalos helyiségében 1910. évi május hó 19-én délelőtt 10 órakor, zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatosan megtartandó szóbeli versenytárgyalás útján eladás alá bocsáttatik:

I. a begamonostori vasuti állomás melletti kincstári farakodón

mintegy	2·88 m ³	21—30 cm	vastagságú
„	200·08 „	31—40 „	„
„	239·59 „	41—50 „	„
„	180·24 „	51—60 „	„
„	151·94 „	60 cm-en	felüli,

vagyis összesen mintegy 774·73 m³ tölgy műfa rönkö.

II. a bozsuri zsuppányi vasuti állomás melletti kincstári farakodón

mintegy	135·60 m ³	21—30 cm	vastagságú
„	1886·08 „	31—40 „	„
„	726·64 „	41—50 „	„
„	90·52 „	51—60 „	„
„	15·48 „	60 cm-en	felüli, vagyis

összesen mintegy 2854·32 m³ tölgy műfa rönkö.

III. a gavasdiai vasuti állomás melletti kincstári farakodón

mintegy	18·12 m ³	21—30 cm	vastagságú
„	329·28 „	31—40 „	„
„	218·50 „	41—50 „	„
„	54·86 „	51—60 „	„
„	16·96 „	60 cm-en	felüli,

vagyis összesen mintegy 637·72 m³ tölgy műfa rönkö.

IV. a lugosi vasuti állomás melletti kincstári farakodón

mintegy	9·86 m ³	21—30 cm	vastagságú
„	147·76 „	31—40 „	„
„	79·18 „	41—50 „	„
„	26·63 „	51—60 „	„
„	18·53 „	60 cm-en	felüli, vagyis

összesen mintegy 281·96 m³ tölgy műfa rönkö.

Kikiáltási ár:

1. a begamonostori rakodón értékesítés alá kerülő rönkökért köbméterenként 37 korona;

2. a bozsuri rakodón értékesítés alá kerülő rönkökért köbméterenként 30 korora;

3. a gavasdiai rakodón értékesítés alá kerülő rönkökért köbméterenként 33 korona;

4. a lugosi rakodón értékesítés alá kerülő rönkökért köbméterenként 36 korona;

vagy az összes rönkökért átlag köbméterenként 32 kor.

Bánatpénz a mennyiség és a megajánlott egységár szorzatának 20 %-a.

Ajánlatok a jelzett vasutmenti kincstári rakodón elhelyezett tölgy műfa rönkök kimutatott egész mennyiségére külön-külön, vagy pedig az eladás alá bocsátott összes rönkökre is tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőgazgatóságnál, továbbá a lugosi és padurányi erdőgondnokságnál, a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az ajánlatokhoz használandó űrlapok (ajánlati ívek és borítékok) valamint az árverési és szerződési feltételek is a lugosi erdőgazgatóság által díjtalanul adatnak ki.

Budapest, 1910. évi április hó 19-én.

(8.) *M. kir. földművelésügyi Miniszter.*

36671/VII. A. 2. sz.

Árverési hirdetmény.

A vinkovezei m. kir. főerdőhivatalnál 1910. évi május 10-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött szóbeli nyilvános árverés fog megtartatni az árverés napjától 1917. év végéig gyakorolható vadászati jog bérbeadása iránt.

Az árverezők a szóbeli versenytárgyalás megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10 %-át bánatpénz fejében kötelesek letenni s úgyszintén az írásbeli ajánlatoknak tartalmazniok kell a kikiáltási árnak 10 %-át bánatpénz gyanánt.

A bérbeadás tárgyát képezi a lipovljanei kir. erdőgondnoksághoz tartozó 11062 k. hold kiterjedésű alsó vadászterület évi 500 (ötszáz) korona kikiáltási árral.

A részletes árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt a m. kir. földművelésügyi minisztérium vadászati osztályában, továbbá a vinkovezei kir. főerdőhivatalnál és a lipovljanei kir. erdőgondnokságnál megtekintheők.

(9.) *M. kir. földművelésügyi Miniszter.*